

بررسی روند تغییرات کمی مقالات مربوط به دیابت در فاصله سالهای ۱۹۹۲ و ۲۰۰۲، کمبود تحقیقات در کشورهای در حال توسعه

*

* مرکز تحقیقات غدد درون ریز و متابولیسم، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

چکیده

سابقه و هدف: امروزه دیابت یک مشکل بهداشتی عمده در سراسر جهان است. هدف از این مطالعه، بررسی روند تولیدات پژوهشی کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه در زمینه دیابت و نیز ارزیابی شکاف موجود بین پژوهش در زمینه دیابت و بار تحمیل شده توسط دیابت بر این کشورها است.

روش بررسی: مقالات منتشر شده در زمینه دیابت در مجلات بین المللی در سالهای ۱۹۹۲، ۱۹۹۷ و ۲۰۰۲ از طریق جستجوی بانک اطلاعاتی PubMed به دست آمد و پس از حذف مقالات کشور آمریکا، سهم کشورهای گوناگون با توجه به تقسیم بندی جغرافیایی و اقتصادی کشورها محاسبه شد. اطلاعات مرتبط با توزیع جهانی بار بیماری دیابت از مرور متون علمی استخراج شد.

یافته‌ها: در سراسر دنیا، میزان رشد تعداد مقالات در طی سالهای ۲۰۰۲-۱۹۹۲، ۶۶/۳٪ بود. ۸۵/۴٪ مقالات در سال ۱۹۹۲، ۸۳/۰٪ مقالات در سال ۱۹۹۷ و ۷۶/۷٪ مقالات در سال ۲۰۰۲ مربوط به کشورهای توسعه یافته دارای اقتصاد بازار بود. سهم کشورهای در حال توسعه از ۱۲/۳٪ در سال ۱۹۹۲ به ۱۳/۸٪ در سال ۱۹۹۷ و ۱۹/۸٪ در سال ۲۰۰۲ افزایش یافت. سهم کشورهای در حال توسعه اروپای شرقی هم از ۲/۲٪ در سال ۱۹۹۲ به ۳/۱٪ و ۳/۴٪ به ترتیب در سالهای ۱۹۹۷ و ۲۰۰۲ ارتقا یافت. در سال ۲۰۰۲ تعداد مقالات به ازای هر یک میلیون نفر بیمار دیابتی بزرگسال (بالای ۲۰ سال) برای کشورهای توسعه یافته دارای اقتصاد بازار و کشورهای در حال توسعه به ترتیب ۱۲۸ و ۷/۵ مقاله بود.

نتیجه‌گیری: اگرچه سهم کشورهای در حال توسعه از مقالات بین المللی مربوط به دیابت در طول سالهای گذشته افزایش یافته است، هنوز فاصله‌ای چشمگیر بین کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه از نظر تحقیق در زمینه دیابت وجود دارد. با در نظر گرفتن روند رو به افزایش بار ناشی از بیماری دیابت، بخصوص در کشورهای در حال توسعه، افزایش توجه به تحقیقات در زمینه دیابت در این کشورها حیاتی به نظر می‌رسد.

واژگان کلیدی: دیابت، توسعه، علم سنجی

مقدمه

زده می‌شود که تعداد افراد بالغ مبتلا به دیابت نوع دو تا سال ۲۰۱۰ به ۲۲۵ میلیون نفر و تا سال ۲۰۲۵ به ۳۰۰ میلیون نفر افزایش یابد (۲). افزایش شیوع چاقی که خود ناشی از رژیم‌های غذایی غنی از انرژی و شیوه‌های کم‌تحرک زندگی است، همراه با تغییر ترکیب سنی جمعیت به نفع گروه‌های مسن تر از جمله دلایل اصلی افزایش شیوع دیابت به شمار می‌رود (۳). بخش عمده افزایش تعداد بیماران در کشورهای

در آغاز قرن بیست و یکم میلادی، بیماری دیابت حدود ۱۵۱ میلیون نفر را در سراسر دنیا مبتلا نموده است (۱). تخمین

آدرس نویسنده مسئول: تهران، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، مرکز تحقیقات غدد درون ریز و متابولیسم، دکتر فریدون عزیزی (email: azizi@erc.ac.ir)

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۸۴/۲/۱۸

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۸۵/۸/۹